

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน การเขียนเบื้องต้นสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมงานปฏิบัติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านแม่ลิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมงานปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนเบื้องต้น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กิจกรรมงานปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนเบื้องต้น และแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาในการปฏิบัติงานของนักเรียน ขณะทำกิจกรรมงานปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย

สรุป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้ ผลการวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน การเขียนเบื้องต้นสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมงานปฏิบัติ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียนเบื้องต้น โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.65 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้ ผลของการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน การเขียนเบื้องต้นสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมงานปฏิบัติ พบว่า ความสามารถในการอ่านและการเขียน อยู่ในระดับดีมาก นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการอ่านการเขียน ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดี จากผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงว่าหลังจากที่นักเรียนที่ได้เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมงานปฏิบัติแล้วนักเรียนมีความสามารถในการอ่านดีขึ้นด้วย กิจกรรมงานปฏิบัติเป็นการฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาจากการปฏิบัติงานและใช้ภาษาในการสื่อสาร

ระหว่างทำกิจกรรมทำให้นักเรียนรู้และเข้าใจในความหมายของคำ ทำให้มีความมั่นใจในการใช้ภาษา จากการที่นักเรียนเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นหลักในการสื่อสารทำให้มีปัญหาด้านการเรียนภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สอง นักเรียนไม่กล้าแสดงออกในการใช้ภาษาไทย สื่อสารมากนัย การอ่านยังไม่ถูกต้องโดยออกเสียงผิด หลังจากที่ทำกิจกรรมงานปฏิบัติ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้และเรียนรู้ภาษาไทย ในสถานการณ์จริงจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นความหมายในการสื่อสารมากกว่ารูปแบบทางภาษา มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน 3 ขั้นตอนตามทฤษฎีของ Willis (1996, หน้า 56-58) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปรากฏผลดังนี้

ขั้นแรกคือ ขั้นเตรียมงานปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่นักเรียนได้เรียนรู้ทบทวน คำศัพท์ ประโยค ข้อความที่ใช้ในงานปฏิบัติเท่าที่จำเป็นผ่านกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้หลายอย่าง เช่น การเล่นเกมจับคู่คำศัพท์ เกมเล่านิทานภาพสลับคำ การแต่งประโยคปากเปล่า ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ช่วยให้นักเรียนได้มีความพร้อมในด้านเนื้อหาและคำศัพท์เพื่อใช้ทำในกิจกรรมขั้นต่อไป ทั้งนี้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่าในแผนแรกนักเรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว ไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจในการตอบคำถามทำให้ใช้เวลาในขั้นตอนนี้ยาวนานเกินจากเวลาที่กำหนดไว้ แต่ในการเรียนแผนต่อ ๆ มาจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการทำงาน กล้าตอบคำถามและกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ทำให้บรรยากาศเป็นกันเอง นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียนสามารถอ่านบัตรคำได้ถูกต้อง แต่งประโยคปากเปล่าได้ดีขึ้นมีรูปแบบประโยคที่หลากหลาย เพิ่มมากขึ้น

ขั้นที่สอง ขั้นระหว่างการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนได้รับมอบหมายในการฝึกปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่สอดคล้องในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนมากที่สุดเพื่อเป็นสื่อที่ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายมากขึ้นเช่น พิธีผัดสวนครัว อาหารดีมีประโยชน์ ครอบครัวย้อน ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของนักเรียน จากกลุ่มทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือระหว่างเพื่อนช่วยเพื่อน มีการวางแผนการทำงาน ฝึกการอ่านคำสั่ง อ่านข้อความ โดยคอยสังเกตอยู่ห่าง ๆ คอยกระตุ้นให้นักเรียนใช้ภาษาไทยในขณะที่ปฏิบัติงาน และให้การช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ ในแผนแรกขั้นนี้นักเรียนมีความเครียด ในการทำกิจกรรมด้วยผู้วิจัยกระตุ้นให้ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารมีนักเรียนเพียงบางคนที่กล้าพูดภาษาไทย แต่ส่วนใหญ่ยังใช้ภาษากะเหรี่ยงอยู่ ในแผนต่อมาให้นักเรียนสามารถพูดภาษากะเหรี่ยงได้บ้างแต่ต้องมีการสื่อสารภาษาไทยด้วย มีการชมเชยกลุ่มที่ใช้ภาษาไทยได้มากขึ้นโดยไม่ดำเนินเรื่องการใช้ภาษาผิดรูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ ทำให้บรรยากาศ

ในการเรียนเริ่มดีขึ้นเป็นกันเองนักเรียนมีความกล้า มีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น สามารถอ่านและปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง กล้าตอบคำถาม กล้าถามคำถามมากขึ้น นักเรียนมีความพยายามใช้ความรู้ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเพื่อให้ผลงานกลุ่มออกมาดีที่สุด การนำเสนอผลงานกลุ่มนักเรียนมีความกล้าแสดงออกนำเสนอผลงานให้ดีที่สุด มีความมั่นใจ กระตือรือร้นที่จะทำงาน ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการทำกิจกรรมและเกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย

ขั้นที่สาม ขั้นหลังปฏิบัติงาน เป็นขั้นที่นักเรียนวิเคราะห์ปัญหาในการใช้ภาษา ของนักเรียนระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สามารถนำรูปแบบโครงสร้างทางภาษาไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง จากการสังเกตของผู้วิจัยและนักเรียนได้บอกเหตุผลที่ไม่ใช้ภาษาไทยในการปฏิบัติงานในช่วงแรก เพราะนักเรียนไม่กล้าพูดภาษาไทย อายที่จะพูด กลัวพูดผิด และไม่รู้จักคำศัพท์ที่จะนำมาเรียบเรียงเป็นคำพูด จึงได้แนะนำและอธิบาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและมีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และให้นักเรียนฝึกทำ กิจกรรมงานปฏิบัติเพื่อความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในช่วงการจับคู่อ่านนิทานเป็นการฝึกอ่านที่เพื่อนสามารถช่วยเหลือเพื่อน นักเรียนจะฝึกการอ่านนิทานพร้อมทั้งตอบคำถามจากการอ่าน สร้างความเข้าใจในเรื่องนี้ทำให้นักเรียนได้เข้าใจความหมายของข้อความ คำศัพท์ ถ้าหากคำศัพท์ คำไหนนักเรียนอ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจในความหมาย นักเรียนจะถามจากเพื่อนหรือผู้วิจัยทำให้สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง มีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น การทำกิจกรรม ใบบงานเป็นการบ้านทำให้นักเรียนได้ฝึกการอ่านทบทวนความรู้จากสิ่งที่ได้เรียนและ สร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวจากการที่ช่วยสอนการบ้านให้นักเรียนอีกด้วย

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบงานปฏิบัติทำให้นักเรียน มีผลการอ่านที่มีค่าเฉลี่ย สูงขึ้นตามลำดับโดยเริ่มพัฒนาการเรียนรู้จากแผนการเรียนรู้ที่ 1-5 ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ นักเรียนมีความมั่นใจในการพูด การอ่านและสื่อสารกับผู้อื่นมากขึ้น เกิดความสนุกสนาน มีแรงจูงใจ เกิดความท้าทายในการปฏิบัติงาน สามารถใช้ภาษาสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติ พร้อมทั้ง ฝึกการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ได้ใช้ภาษาในการสื่อสารที่สอดคล้องกับ สถานการณ์จริง ใช้ประสบการณ์เดิมมาสู่บทเรียนใหม่ รวมทั้งยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ บัญชา อยู่ยง (2551) และ นนทพันธ์ เมืองยศ (2552) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเน้น งานปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูด การฟังภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนมีความสามารถ สูงกว่าก่อนการทดลอง และมีความมั่นใจในตนเองของนักเรียนสูงขึ้น

2. การพัฒนาความสามารถด้านทักษะการเขียนพบว่าผลการประเมินทักษะการเขียนอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าหลังจากนักเรียนใช้กิจกรรมงานปฏิบัติสามารถพัฒนาทักษะการเขียนดีขึ้น แต่การเขียนยังเป็นทักษะที่ยากสำหรับนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเป็นชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงมีปัญหาด้านการอ่านออกเสียงไม่ถูก ไม่กล้าพูด ซึ่งเป็นปัญหาของนักเรียนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง สอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีวิไล พลมณี (2545, หน้า 195-219) ที่กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองว่าเกิดจากนักเรียนขาดพื้นฐานสำคัญทางการเรียนภาษาไทยคือ อักษรไทย ได้แก่พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ จำคำศัพท์ไม่ได้ ไม่รู้ความหมายของคำ ไม่กล้าพูด ออกเสียงคำไม่ถูกทำให้ความหมายของคำผิดไป เรียงคำในโครงสร้างภาษาไทยไม่ถูกจากการแปลภาษาแม่เป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นปัญหาในการเขียนสะกดคำที่มาจากการอ่านที่ผิด ทำให้เขียนตัวสะกดผิดตามการออกเสียง การเขียนเรียงลำดับประโยคผิด สอดคล้องกับการศึกษาของ ประสงค์ ราชณสุข (อ้างใน ทิพวิมล วรรณชัย, 2550, หน้า 32) ที่กล่าวว่า เด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงพูดภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาแม่เมื่อต้องเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงเป็นปัญหาในการเรียนการสอนโดยเฉพาะการอ่านและการพูดออกเสียงภาษาไทย ไม่ชัดเจนส่งผลไปถึงการเขียนด้วย เนื่องจากนักเรียนจะเขียนคำภาษาไทยตามเสียงพูด เสียงอ่านที่ไม่ชัดทำให้เขียนสะกดคำผิด

ทักษะการเขียนนี้ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำควบคู่ไปพร้อมกับทักษะการอ่านใน 3 ขั้นตอนของกิจกรรมงานปฏิบัติ ขั้นแรก ขั้นเตรียมงานปฏิบัติ ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนได้เห็นคำ ข้อความรูปประโยคจากการเข้าร่วมกิจกรรมบทบาทสมมติ การเล่นเกมจับคู่คำศัพท์เป็นตัวอย่างทำให้นักเรียนจำคำ รูปประโยคเพื่อนำไปเขียนในขั้นที่สองคือ ขั้นระหว่างการทำงานในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้ฝึกการเขียนเป็นงานกลุ่มซึ่งเป็นงานเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่ใกล้เคียงในชีวิตประจำวันของนักเรียนเช่น เรื่องการปลูกพืชผักสวนครัว หน้าที่ของคนในครอบครัว การดูแลต้นไม้ การดูแลสัตว์เลี้ยง ทำให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องได้ตามความเข้าใจในสิ่งที่อยู่รอบตัวสร้างความมั่นใจในการทำงานให้กับนักเรียน นักเรียนที่เก่งกว่าจะช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนกว่า ทำให้นักเรียนมีความพยายามใช้ความรู้ความสามารถเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงานปฏิบัติและผลงานกลุ่มเรียบร้อยถูกต้อง ในขั้นที่สาม ขั้นหลังปฏิบัติงานนักเรียนได้ฝึกการเขียนจากการอ่านนิทานแล้วตอบคำถามโดยทำงานเป็นคู่ ในแผนการเรียนแรกนักเรียนเก่งจะจับคู่กับนักเรียนเก่งสามารถเข้าใจและตอบคำถามจากการอ่านได้ถูกต้อง การเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง ต่างจากกลุ่มนักเรียนที่อ่อนกว่าจะเขียนสะกดผิดตามการออกเสียง เขียนตอบไม่ตรงประเด็นคำถาม ในแผนการเรียนต่อมาได้ปรับให้นักเรียนจับคู่ละกัน โดยผู้วิจัยได้คอยให้ความช่วยเหลือและให้เพื่อนคอยช่วยเหลือทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการทำงานปฏิบัติและมีความพยายามพัฒนาการเขียนของตนเอง

ให้ดีขึ้นรวมทั้งนักเรียนได้ฝึกเขียนใบงานที่ 4-6 เป็นการบ้านช่วยทบทวนในเรื่องการเขียนทำให้มีความเข้าใจมากขึ้น แม้ว่าผลการประเมินทักษะการเขียนจะอยู่ในระดับปานกลางแต่ก็มีการพัฒนา ด้านทักษะการเขียนดีขึ้นจากแผนที่ 1 ถึงแผนที่ 5 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นตามลำดับจากการนำงานปฏิบัติ มาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถพูด อ่านคำได้ถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนสามารถ เขียนสะกดคำได้ถูกต้องเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ เรืองรัตน์ (2549) และงานวิจัย ของสุภัทรา ราชยนต์ (2551) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสามารถ ด้านการเขียนภาษาอังกฤษ พบว่า ความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบเน้นงานปฏิบัติของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

สรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบกิจกรรมงานปฏิบัติ เป็นวิธีการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มุ่งให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน สามารถพัฒนา การอ่าน การเขียนภาษาไทย เบื้องต้น ทำให้นักเรียนใช้ภาษาไทยได้อย่างอิสระ และเป็นธรรมชาติ ฝึกการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์จริง ใช้ประสบการณ์เดิมมาสู่บทเรียนใหม่ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ความคิดเดิมทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความท้าทายและมีความสุขสนุกสนานรวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ทำให้ความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย ของนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมงานปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและ เขียนเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแม่ลิด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1 ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ต่างกัน เพื่อให้ นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกัน และควรแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ละกัน ระหว่างนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และช่วยเหลือกัน

1.2 ในช่วงแรกที่นักเรียนไม่คุ้นเคยกับรูปแบบการเรียนรู้กิจกรรมงานปฏิบัติ ครูควรให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ภาษาแม่ของตนเองได้บ้างเพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น

1.3 ในขั้นเตรียมงานปฏิบัติควรนำเพลงมาประกอบในการทำกิจกรรมด้วย เพื่อลดความกังวล ลดความเครียดในการเรียนของนักเรียน

1.4 การจัดกิจกรรมในการปฏิบัติงานควรยืดหยุ่นเวลาตามความเหมาะสม
กับกิจกรรมงานปฏิบัติ ไม่ควรเร่งรีบเกินไปทำให้นักเรียนเกิดความกังวลในการปฏิบัติงาน

1.5 การนำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียนอาจทำให้นักเรียนบางคนอาย ไม่กล้า
นำเสนอ อาจให้นำเสนอตรงกลางห้องเรียน ให้เพื่อนนักเรียนนั่งล้อมเป็นวงกลมแบบเป็นกันเอง
เพื่อให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายไม่กังวลในการนำเสนอผลงาน

1.6 ผู้สอนควรให้กำลังใจ ชมเชยนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อผู้เรียนจะได้มี
ความมั่นใจและมีความกล้าในการใช้ภาษาไทย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการใช้กิจกรรมงานปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา
ด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการพูด ทักษะการฟัง

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการใช้กิจกรรมงานปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน
กับระดับชั้นอื่น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา
สองรูปแบบ แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างกันในการพัฒนาทักษะ ที่มีความเหมาะสม สอดคล้อง
เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา